

Edunvalvontavaltuutus

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

Vero2018- tapahtuma
Helsinki 13. – 14.3.2018, Marina Congress Center

Virpi Kutila
Ketjujohtaja, lakimies, OTM

Mikä on edunvalvontavaltuus?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Yksityisoikeudellinen valtuutus, valtakirja, vaihtoehtona perinteiselle edunvalvonnalle
- Henkilö määrää etukäteen asioidensa hoidosta siltä varalta, että hän tulee kykenemättömäksi itse huolehtimaan asioistaan
 - Taloudelliset ja omaisuutta koskevat asiat
 - Henkilöä koskevat asiat, kun henkilö ei kykene ymmärtämään asian merkitystä
- Valtuutetun tehtävään valitaan yleensä luotettu läheinen henkilö, jonka motiivi ryhtyä tehtävään perustuu haluun huolehtia läheisestään.

Miksi edunvalvontavaltuus?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Suojaamaan itsemääräämisoikeutta

Itse valitulla luotettavalla ja läheisellä edunvalvojalla mahdollisuus toteuttaa asioiden hoito valtuuttajan henkilökohtaiset tarpeet ja toiveet huomioiden vapaammin kuin perinteisessä edunvalvonnassa

- Varmistamaan asioiden ripeä ja yksilöllinen hoito

Ruuhkautunut julkinen holhustoimi ja edunvalvonnan ulkoistaminen, johtanut hitaaseen ja kaavamaiseen asioiden hoitoon

Valtuuttaja

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

1) Täysi- ikäisyys (18 vuotta)

2) Kykenee ymmärtämään oikeustoimen merkityksen =>
edunvalvontavaltuutusta ei välttämättä voi tehdä enää
edunvalvontatarpeen alettua!

⇒ Maistraatti voi jättää vahvistamatta edunvalvontavaltakirjan, ja
aloittaa perinteisen edunvalvonnan tarpeen selvityksen.

Miten edunvalvontavaltuutus tehdään?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

EVVL 6.1 §:

Laissa säädetty tarkka määrämuoto:

- 1) Kirjallisesti
- 2) Kaksi esteetöntä todistajaa samanaikaisesti läsnä olevina
- 3) Todistuslausuma

EVVL 6.2 §:

Vähimmäissisältö:

- 1) Valtuuttamistarkoitus
- 2) Valtuutuksen sisältö
- 3) Valtuuttaja ja valtuutettu
- 4) Voimaantuloehto

Valtuutettu

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Valtuutetun yleinen kelpoisuus
- Vahva luottamussuhde valtuutuksen perustana
- Toissijainen valtuutettu, jos ensisijainen valtuutettu ei ota tehtävää vastaan luopuu tehtävästään tai tulee pysyvästi estyneeksi hoitamaan valtuuttajan asioita
- Varavaltuutettu sen varalta, että varsinainen valtuutettu tulee tilapäisesti estyneeksi hoitamaan tehtävänsä.
- Tärkeää selvittää valtuutetun suostumus etukäteen

Valtuutetun velvollisuudet

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Yleinen huolellisuusvelvoite
- Velvollisuus toimia valtuutuksen rajoissa
- Päämiehen parhaan edistämisen, mielipiteen selvittäminen sekä varojen pitäminen erillään valtuutetun varoista
- Kirjanpitovelvollisuus, mutta ei velvollisuutta laatia vuositiliä holhousviranomaiselle, ellei tästä ole erikseen määräystä valtakirjassa. Holhousviranomainen voi kuitenkin pyytää valtuutettua antamaan tilin tehtävänsä hoitamisesta, jos siihen on syytä.

Mitä valtuutettu ei saa tehdä?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Valtuutetulla ei ole oikeutta tehdä valtuuttajan puolesta sellaisia valtuuttajan henkilöä koskevia oikeustoimia, joiden sisällön valtuuttaja ymmärtää
- Ei korostetun henkilökohtaisia oikeustoimia, kuten suostumuksen antaminen avioliittoon tai lapseksi ottamiseen, isyyden tunnustaminen, testamentin tekeminen tai testamentin peruuttaminen, henkivakuutuksen edunsaajamääräyksen muuttaminen, avioehtosopimus.
- Ei oikeutta kieltää potilaan henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran torjumiseksi annettavaa tarpeellista hoitoa tai erityislainsäädännön perusteella annettavaa hoitoa

Valtuutetun toiminnan valvonta

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Tili maistraatille tehtävän hoitamisesta vaadittaessa ”jos siihen on syytä”
- Päätöstili tehtävän päätyttyä tehtävän jatkajalle tai kuolinpesälle
- Edunvalvontavaltakirjalla määrätty mahdollinen muu valvonta (esim. tilitoimiston toteuttamana)
- Syytä huomioida valtuutetun toiminnan valvontamääräykset hyvine ja huonoine puolineen

Valtuutuksen voimaansaattaminen

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Voimaantuloehdon täyttyessä valtuutettu toimittaa edunvalvontavaltakirjan maistraattiin vahvistettavaksi
- Ennen vahvistusta viranomaisen huomioi viran puolesta vahvistamisen edellytykset ja esteet sekä varaa läheisille tilaisuuden tulla kuulluiksi
- Vahvistus ja rekisteröinti (rekisteröintimaksu vuonna 2018 on 130 €)
- Ennen vahvistusta tulevalla valtuutetulla on oikeus ryhtyä toimiin valtuuttajan suojaamiseksi vahingolta sekä oikeus saada tietoa valtuuttajan terveydentilasta

Erityisiä huomioita valtuutetun toimivallasta

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Valtuutetun toimivalta on mahdollista muotoilla huomattavasti laajemmaksi kuin perinteisen edunvalvojan toimivalta
- Mahdollista toteuttaa esimerkiksi jäämistösuunnittelua: yksilöity lahjoitusvaltuutus, mahdollisuus luopua perinnöstä
- Saako valtuutettu myydä, luovuttaa, kiinnittää tai pantata valtuuttajan kiinteää omaisuutta?
- Saako valtuutettu antaa lahjoja valtuuttajan varoista?

Edunvalvontavaltuutus ja perintösuunnittelu

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Lähtökohtana on lahjoituskielto
- Jos edunvalvontavaltakirjassa on yksilöidysti määrätty peruste, lahjoitukset sekä perinnöstä tai testamentista luopuminen ovat mahdollisia myös edunvalvontavaltakirjan voimaansaattamisen jälkeen. Samoin myös päämiehen omaisuuden panttaaminen toisen velasta on mahdollista.
 - ⇒ Vastataan tarpeeseen mahdollistaa esim. lastenlasten avustaminen asuntolainan saamisessa isovanhemman omaisuutta velan vakuudeksi panttaamalla tai lapsen asuminen sijoitusasunnossa yhtiövastikkeen suorittamista vastaan.
 - ⇒ Mahdollistetaan verosuunnittelu myös edunvalvonnan tarpeen jo alettua

Edunvalvontavaltuus ja perintösuunnittelu

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Edunvalvontavaltakirjasta käytävä ilmi vähintään lahjansaaja, lahjoituksen kohde, lahjan antamisen ajankohta tai perusteet, joiden mukaan ne määräytyvät
- Lahjoitusmääräystä on noudatettava, paitsi jos yleisen huolellisuusvelvoitteen nojalla valtuutetun tulee pidättäytyä lahjan antamisesta esimerkiksi varojen vähäisyyden vuoksi
- Lahjoituksen saajan ja edunvalvontavaltuutetun ollessa sama henkilö syntyy jääviysongelma
 - ⇒ Ratkaisuna esteettömän varavaltuutetun määrääminen edustamaan päämiestä lahjoitusasiassa
 - ⇒ Vaihtoehtoisesti useita pysyviä valtuutettuja, joiden toimenkuvat ovat erilaiset

Kiitos mielenkiinnostanne ja oikein antoisaa messupäivää!

Annan mielelläni lisätietoja, jos jokin asia jäi askarruttamaan.

Tervetuloa käymään osastollamme A11 tai HOK-Elannon Lakipalvelun toimistoissa!

**HOK-ELANNON
LAKIPALVELU**

